

Lausunto

12.1.2022

VN/15975/2021
VN/15975/2021-OM-7

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Oikeusministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle 55 vuotta täyttäneiden työllisyysasteen nostamista koskevaksi lainsäädännöksi

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle 55 vuotta täyttäneiden työllisyysasteen nostamista koskevaksi lainsäädännöksi. Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työttömyysturvalakia, työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia, lakia julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta, lakia työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta, työsopimuslakia, erityisopimuslakia, lakia kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijoista ja työaikalakia.

Esityksen tavoitteena on edistää 55 vuotta täyttäneiden työllisyysastetta sekä parantaa heidän työmarkkina-asemaansa ja työssä jaksamista. Kohderyhmän työllisyyden tukemiseksi ja työttömyysjaksojen lyhentämiseksi säädettäisiin uudesta muutosturvamallista, joka koskisi vähintään viisi vuotta saman työnantajan palveluksessa olleita ja tuotannollisilla tai taloudellisilla syillä irtisanottuja palkansaajia. Kohderyhmän työssä jaksamisen tueksi vahvistettaisiin saman työnantajan palveluksessa kolme vuotta olleiden mahdollisuutta siirtyä halutessaan osa-aikatyöhön.

Oikeusministeriö huomauttaa muutamista esitykseen sisältyvistä yksityiskohdista seuraavaa:

Lain julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta (LE 2) 14 luvun 2 a §:n lakitekstin ja perustelujen otsikot eivät vastaa toisiaan.

Pykäläluonnoksen 1 momentin mukaan kirjallisen päätöksen saa vain irtisanotun henkilön pyynnöstä. Tätä on perusteltu hallinnollisen työn vähentämisellä. Oikeusministeriö toteaa, että esitetty peruste ei ole riittävä syy poiketa hallintolain (434/2003) 43 §:n 1 momentista, jonka mukaan hallintopäätös on annettava kirjallisesti. Yleislaista poikkeamiseen tarvitaan aina erityinen, painava syy (ks. lainkirjoittajan opas 12.1). Se, että asiakkaan pitäisi itse osata pyytää päätöstä kirjallisessa muodossa, saattaa olla ongelmallista perustuslain 21 §:n 2 momentissa edellytettyjen hyvän hallinnon takeiden kanssa, erityisesti kun päätös on valituskelpoinen. Siten tällainen säännös, että päätös annetaan vain pyynnöstä, saattaisi yksittäistapauksessa vaarantaa yksilön oikeusturvaa.

Lisäksi sanamuoto ”TE-toimisto antaa päätöksen... pyynnöstä” on sinänsä harhaanjohtava, että asiassa tehdään joka tapauksessa hallintopäätös, joka on myös annettava tiedoksi ollakseen täytäntöönpantavissa. Tässä kohtaa tarkoitetaan ilmeisesti kirjallisen päätöksen antamista.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 25
00023 Valtioneuvosto

Eteläesplanadi 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 7730
+358 9 1606 7730

kirjaamo.om@gov.fi
oikeusministerio.fi

Pykäläluonnoksen 1 momentissa oikaisuvaatimusmahdollisuutta ei tulisi sitoa edellytykseen, että ”jos irtisanottu henkilö katsoo asian käsittelyssä tapahtuneen virheen”. Pelkästään se, että muutoksenhakuun oikeutettu taho on päätökseen tyytymätön, tulisi olla riittävää oikaisuvaatimuksen tekemiselle.

Pykäläluonnoksen 2 momentin viimeinen virke muutoksenhakukiellosta vakuutusosoikeuden päätökseen on tarpeetonta päällekkäistä sääntelyä oikeudenkäynnistä vakuutusosoikeudessa annetun lain (677/2016) 18 a §:n kanssa.

Lakiehdotuksen 3 nimen pitäisi olla ”Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 5 §:n muuttamisesta”, koska siinä ehdotetaan muutettavaksi vain yhtä pykälää.

Lain työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (LE 8) 14 f §:n 1 momentin säännös kirjallisen päätöksen antamisvelvollisuudesta on tarpeetonta päällekkäistä sääntelyä hallintolain 43 §:n 1 momentin kanssa.

Saman pykäläluonnoksen 2 momentti sisältää tarpeettoman viittauksen hallintolakiin, joka hallinnon yleislakina tulee noudatettavaksi hallintoasioissa ilman erillistä viittaustakin. Tällainen yksittäinen viittaus hallintolakiin vain tietyiltä osin saattaa luoda väärinkäsityksen vaaran siitä, ettei hallintolaki tulisi muutoin tämän lain mukaisissa hallintoasioissa noudatettavaksi.

Saman lakiehdotuksen 14 g §:n 2 momentissa mainittu ”2 momentin mukaan” on ehkä ylimääräinen, tai sitten lainkohdasta puuttuu pykälä, jonka 2 momenttiin tässä tarkoitetaan viitata.

Saman lakiehdotuksen 24 g §:n 1 momentissa, jota ei ole esitetty nyt muutettavaksi, on vastaava tarpeeton päällekkäinen sääntely muutoksenhakukiellosta vakuutusosoikeuden päätökseen oikeudenkäynnistä vakuutusosoikeudessa annetun lain 18 a §:n kanssa kuin lakiehdotuksessa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta (LE 2) 14 luvun 2 a §:n 2 momentissa.

Muutettavaksi esitetyn 24 g §:n 3 momentin ilmaisulla ”soveltuvin osin” ei ole viittauksen sisällön kannalta merkitystä. Kenenkään ei voitane olettaa ilmaisun puuttuessa soveltavan lakia epäsoveltuvin osin. Sen vuoksi ilmaisu olisi syytä poistaa lakitekstistä (ks. lainkirjoittajan opas 12.2.3).

Osastopäällikkö

Johanna Suurpää

Lainsäädäntöneuvos

Elina Nyholm

Liitteet Napsauta tähän hiirellä ja kirjoita liitteiden nimet kukin omalle rivilleen. Rivinvaihto enterillä.

Jakelu STM kirjaamo

Tiedoksi